

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА (СИНТАКСИС СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ І РЕЧЕННЯ)»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (4 кредити)

Освітньо-професійна програма	Українська мова та література
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Педагогіка / Освіта
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Кульбаська Олена Валентинівна – доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=FyMFKPYAAAJ&view_op=list_works&cstart=20&pagesize=20
Контактний тел.	(0372)55-12-39
E-mail:	o.kulbabska@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5873
Консультації	понеділок із 16.00 до 17.00 (очні / дистанційні)

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання української мови для студентів, майбутніх учителів, передбачає оволодіння майстерністю комунікації як в усній, так і в письмовій формі. Учитель-україніст високої кваліфікації мусить опанувати закономірності й тенденції розвитку сучасної мови не лише на рівні лексики й фразеології, а й у царині синтаксису – досконало знати теоретичні та практичні засади творення і функціонування основних синтаксичних одиниць (словосполучень, простих речень – непоширених і поширених) і вміти застосовувати їх у різних дискурсивних практиках та життєвих ситуаціях.

Мета навчальної дисципліни: розвиток системного розуміння будови української мови на граматичному рівні, виформування вмінь і навичок синтаксично правильного усного та писемного мовлення, випрацювання засад для мовного самовдосконалення і саморозвитку, необхідного для ефективної участі майбутнього педагога в комунікативних процесах суспільно-політичного, культурного життя в глобалізованому світі, а також у професійній діяльності.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Загальні питання синтаксису. Словосполучення	
Тема 1	Синтаксис української мови як лінгвістичне вчення та навчальна дисципліна.
Тема 2	Словосполучення як значеннева мовна одиниця.
МОДУЛЬ 2. Просте двоскладне речення та його релевантні ознаки	
Тема 1	Просте речення як основна одиниця синтаксису, його релевантні

	ознаки.
Тема 2	Комунікативно-прагматичні та структурні типи простих речень у сучасній українській мові.
Тема 3	Кваліфікаційні та класифікаційні ознаки підмета.
Тема 4	Структурно-семантичні та класифікаційні ознаки присудка.
Тема 5	Другорядні члени речення: визначення, основні характеристики, класифікації.
Тема 6	Класифікації додатків та морфологічні засоби їх вираження в сучасній українській мові.
Тема 7	Означення та непоширена прикладка у структурі простого дво-складного речення.
Тема 8	Структурно-семантичні типи обставин у сучасній українській мові.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проектна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: проблемна лекція, колоквиум, самостійно-дослідницька робота тощо.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проект, презентація тощо.

Підсумковий контроль – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Вікіпедія. URL: uk.wikipedia.org/wiki

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені
В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Кульбабська О. Робота з перекладними текстами як засіб виформування синтаксичної компетентності студентів-філологів. *Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія* / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С. 183–193. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19644/1/18_Kulbabska.pdf

Кульбабська О. Категорія двочленності речення як граматична універсалія. *Innovative pathway for the development of modern philological sciences in Ukraine and EU countries: Scientific monograph*. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2022. P. 493–519. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/207/5737/12017-1>

Кульбабська О. Інтонаційно-синтаксичні засоби вираження комічного в оповіданнях Ганни Черінь. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*: зб. наук. праць. Одеса: Вид-чий дім «Гельветика», 2022. Т. 33(72). № 6. Ч. I. С. 45–51. (Серія «Філологія. Журналістика»). DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.6.1/08>. URL: http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/part_1/8.pdf

Кульбабська О. Прикметникова напівпредикативна конструкція у фокусі лексичної та синтаксичної семантики. *Слобожанський науковий вісник*. Серія Філологічні науки: наук. журн. / МОНУ, СДПУ імені А. С. Макаренка; [гол. ред. О. М. Семенов]. Одеса: Вид-чий дім «Гельветика», 2023. Вип. 1. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32782/philspu/2023.1.1>

Кульбабська О. В. Функційно-змістова еквівалентність різноструктурних синтаксичних одиниць у перекладних художніх текстах. *Слобожанський науковий вісник*. Серія Філологічні науки: наук. журн. / МОНУ, СДПУ імені А. С. Макаренка; [гол. ред. О. М. Семенов]. Одеса: Вид-чий дім «Гельветика», 2024. Вип. 5. С. 28–33. URL: <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/philology/article/view/297/276>

Кульбабська О. В. Методичний потенціал прийому етимологізації синтаксичних термінопонять у виформуванні лінгвістичного мислення філологів-бакалаврів. *Мова й література у вимірах сьогодення: мовознавчий та лінгводидактичний аспекти*: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. педагогічних, науково-педагогічних працівників та студентів (м. Чернігів, 21–22 лютого 2024 р.). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. С. 187–189. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/9884>

Офіційний сайт української мови. URL: https://ukrainskamova.com/publ/chinnij_pravopis/sintaksis_i_punktucija/7

Сайт електронної бібліотеки «Україніка» НАН України. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/UA/elib.exe>

Сайт Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. URL: <http://www.inmo.org.ua/library.html> 10

Сайт Інституту української мови НАН України. URL: <http://www.nas.gov.ua>.
Тезаурус з комп'ютерної лексикографії. URL: <http://www.mova.info/Page3.aspx?l1=188&volid=1>

Тезаурус з лінгвістичної термінології. URL: http://www.mova.info/mov_thes.aspx?l1=68

Корпус шкільних Е-підручників і програм

1. **Модельні навчальні програми** для 5–9 класів нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalniprogrami-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoji-shkoli-zaprovadzhuysya-poetapno-z-2022-roku>.

2. **Навчальні програми** для 5–9 класів. Українська мова. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klasimzo.gov.ua>

3. **Голуб Н., Горошкіна О.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. К. : Освіта, 2022. 306 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1648-ukrmoval-5-klas-litvinova.html>

4. **Заболотний О., Заболотний В.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. К. : Генеза, 2022. 240 с. URL:

https://www.geneza.ua/sites/default/files/ebooks/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0_5%D0%BA%D0%BB_%D0%93%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%B0.pdf

5. **Авраменко О.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. К. : Грамота, 2022. 240 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1648-ukrmoval-5-klas-litvinova.html>

6. **Глазова О.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. К. : Освіта, 2022. 240 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1648-ukrmoval-5-klas-litvinova.html>

7. **Онатій А., Ткачук Т.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2022. 287 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1648-ukrmoval-5-klas-litvinova.html>

8. **Літвінова І.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. Харків : Ранок, 2022. 278 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1648-ukrmoval-5-klas-litvinova.html>

9. **Семенов О. М., Дятленко Т. І., Білясник М. І., Волницька В. В.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2022. 334 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1648-ukrmoval-5-klas-litvinova.html>

10. **Ющук І. П.** Українська мова : підручник для 5 класу ЗЗСО. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2022. 326 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1648-ukrmoval-5-klas-litvinova.html>

11. **Авраменко О., Борисюк Т., Почтаренко О.** Українська мова : підручник для 8 класу ЗЗСО. К. : Грамота, 2021. 240 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/854-ukrainska-moval-8-klas-avramenko-2016.html>

12. **Глазова О.** Українська мова : підручник для 8 класу ЗЗСО. К. : Освіта, 2021. 255 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/883-ukrmoval-8-glazova-2016.html>

13. **Заболотний О., Заболотний В.** Українська мова : підручник для 8 класу ЗЗСО. К. : Генеза, 2021. 224 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/792-ukrayinska-moval-zabolotniyu-8-klas-2016.html>

14. **Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О.** Українська мова : підручник для 8 класу ЗЗСО. К. : Літера, 2021. 297 с. URL:

<https://pidruchnyk.com.ua/884-ukrmova-8-klas-karaman.html>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Сучасна українська мова
(синтаксис словосполучення і речення)» висвітлена у
робочій програмі навчальної дисципліни*